

Justiskomiteen

Dato: 06.03.2025

Vår referanse: [Vår ref.]

Deres referanse: [Deres ref.]

Innspill Totalberedskapsmeldingen

NHO Service og Handel viser til justiskomiteens behandling av Totalberedskapsmeldingen, og ønsker å dele noen innspill med komiteen. Vi viser til NHOs høringsinnspill til komiteen og støtter dette.

NHO Service og Handel er NHO-fellesskapets nest største landsforening. NHO Service og Handel har ca 7.200 medlemsbedrifter som sysselsetter ca 88.700 årsverk og ca 151.000 ansatte. Våre medlemsbedrifter driver innenfor seks bransjer:

- Drift og Service, herunder renhold, kantine, bygningsdrift og skadebegrensning
- Handel, herunder dagligvarehandel og faghandel
- Bemanning og rekruttering
- Sikkerhet og beredskap
- Frisør og velvære
- Arbeid og inkludering

Flere av våre bransjer kan bistå myndighetene i en krise. Da er det avgjørende at myndighetene trekker på kompetansen disse bransjene besitter. Vi må unngå situasjoner slik vi for eksempel så under koronapandemien hvor myndighetene satte inn mannskap fra Heimevernet til å bistå på landets flyplasser, samtidig som sikkerhetsbransjen måtte permittere vektere på grunn av redusert oppdragsmengde. Heimevernet har normalt ikke slike oppgaver, mens vekterne har opplæring og erfaring fra kontroll og sikkerhetsarbeid. Hadde myndighetene benyttet eksisterende vekterressurser, kunne Heimevernets mannskaper blitt brukt til sine respektive sivile jobber, i tråd med etablerte beredskapsprinsipper og en bedret samfunnsøkonomi.

Videre ønsker vi å kommentere på våre bransjers rolle i totalberedskapsplanen, og hvordan styrke deres bidrag. Et godt samarbeid med disse bransjene vil være avgjørende å styrke totalberedskapsplanen og håndtere kriser, og de bør derfor innlemmes i myndighetenes beredskapsplaner.

Sikkerhetsbransjen

De spesialiserte tjenestene som den private sikkerhetsbransjen leverer, komplementerer offentlige beredskapsressurser. Teknologiske løsninger som sensorteknologi, fjernstyring av låsesystemer og automatisering er blant det som tilbys, og bransjen samarbeider tett med offentlige aktører som politiet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Forsvaret for å sikre en effektiv håndtering av både daglige utfordringer og krisesituasjoner. Av tjenester aktørene i bransjen leverer, vil vi trekke frem:

- Vektertjenester støtter politi og andre nødetater ved å utføre livreddende førstehjelp, sikre åsteder, utføre adgangskontroll, opprettholde ro og orden, bistå med sperretjenester og gjennomføre observasjonstjenester. I krisesituasjoner bidrar det til å spare nødetaters egen beredskapskapasitet.
- Alarmselskapenes alarmsentraler og tilgang til kritisk infrastruktur og teknologi gjør dem til en viktig støtteaktør i krisehåndteringen, og deres samarbeid med nødetatene styrker samfunnets evne til å håndtere uforutsette hendelser.
- Tekniske sikkerhetstjenester sikrer sanntids overvåkning og rask respons. Systemer som fjernstyrte låser og automatiserte sikkerhetsprosedyrer muliggjør rask isolasjon av trusselområder eller opprettelse av trygge soner.
- Trafikkdirigering bistår med evakuering, trafikkkontroll og sperretjenester. De hindrer at menneskemasser beveger seg inn i farlige eller kritiske områder, og bidrar til å lede trafikken på en måte som sikrer rask tilgang for nødetater og andre kritiske tjenester.

Drift- og servicebransjen

Ved forhøyet beredskap, som ved naturkatastrofer, helsekriser eller andre kriser i krisespekteret kan bedrifter i drift- og servicebransjene utføre flere roller, slik de har gjort under koronapandemien, jordskred, flom. Eksempler på dette kan være:

- Skadebegrensningsbransjen har kompetansen som behøves for å redusere skadeomfang og tilbakeføre bygninger og eiendom og utfører rask sanering etter f. eks skader fra flom, brann eller andre katastrofer. Dermed kan de bidra til å hindre videre skade og sikre rask tilbakeføring til normale forhold.
- Renholdsbransjen har kompetanse innen hygiene og smittebegrensning og kan bidra med økt renholdsfrekvens og smittevask i områder med høye hygienekrav, noe som reduserer smittespredning og skaper trygghet i offentlige rom.
- Bygningsdrift og eiendomsservice har kompetanse knyttet til eiendomsdrift og kompleks infrastruktur og bidrar til å sikre at bygninger forblir operative gjennom nødstrøm, teknisk vedlikehold og adgangskontroll, noe som er avgjørende for at helseinstitusjoner, redningstjenester og offentlig forvaltning kan fungere.
- Måltidstjenester og forpleining har kompetanse på ernæring, logistikk og matsikkerhet knyttet til skalerbare måltidstjenester og kan sørge for mobilisering av måltidstjenester til beredskapspersonell og evakuerte på kort varsel.

Handelsnæringen

Norsk handelsnæring har et landsdekkende nettverk av butikker, lagre og logistikk-løsninger, og er dermed en nøkkelaktør for å opprettholde stabilitet og trygghet i det norske samfunnet i krisesituasjoner ved å sørge for å opprettholde forsyninger i alle deler av landet. Et eksempel på det er Nærings- og fiskeridepartementets beredskapsnettverk med dagligvareaktørene, som var virksomt under koronapandemien.

I en krisesituasjon vil handelsnæringen kunne bidra med å:

- Opprettholde forsyning av mat, medisiner og hygieneprodukter til hele landet.
- Støtte myndighetenes kommunikasjon til befolkningen for å skape trygghet blant forbrukere med formål om å unngå hamstring.
- Leverer medisinsk utstyr til sykehus og kommunale lager ved behov.

Bemanningsbransjen

Hvert år har nesten 70 000 personer arbeidskontrakt i bemanningsbransjen. Det betyr at bransjen har tilgang til et stort antall personell med et bredt spekter av kompetanse som vil kunne omdisponeres i en krisesituasjon. Personell-logistikk er en kjernekompetanse blant bransjens aktører.

For at bransjene vi har nevnt skal kunne bidra sterkere inn i samfunnets totalberedskap mener vi følgende tiltak må gjennomføres:

- Samarbeid må formaliseres ved å etablere samarbeidsavtaler for å sikre klare ansvarsforhold og rask mobilisering.
- Bransjene må inkluderes i nasjonale og lokale beredskapsplaner for å sikre samordnet innsats.
- Regelmessige beredskapsøvelser må gjennomføres for å styrke samhandlingen mellom bransjene og nødetater.
- Felles kommunikasjonskanaler må etableres for å sikre effektiv kommunikasjon og koordinering under kriser.
- Tilby støtte for beredskapsinvesteringer i bransjenes opplæring og utstyr.

Dersom dere ønsker å diskutere disse innspillene nærmere med oss, er vi selvfølgelig tilgjengelige for det.

Vennlig hilsen

Næringslivets Hovedorganisasjon

Skjalg Engebø (sign.)
Direktør kommunikasjon og politikk

Bénédicte Røer (sign.)
Fagleder næringspolitikk og
myndighetskontakt